

«IPhEB-Monthly» Data November 2013 (publicatie Februari 2014)

Verantwoordelijke uitgever : Luc Vansnick, Archimedesstraat 11 – 1000 Brussel

Strikt voorbehouden aan de beheerraad van IFEB en aan het Directiecomité van APB – mag niet verspreid worden.

Onderstaande tabel is gebaseerd op gegevens uit de IFSTATdatabank betreffende de farmaceutische verstrekkingen in de publieke officina's, terugbetaald in het kader van de verplichte verzekering en binnen de derdebetalersregeling (zie ook www.ifeb.be voor meer informatie over de IFSTATdatabank). In de tabel hieronder staan enkel de gegevens voor terugbetaalde geneesmiddelen, goed voor 99% van de uitgaven voor farmaceutische verstrekkingen. Sinds 2008 zijn de kleine risico's van de zelfstandigen opgenomen in de verplichte verzekering. Hierdoor zijn de tijdreeksen verstoord en wordt de vergelijking tussen 2007 en 2008 bemoeilijkt.

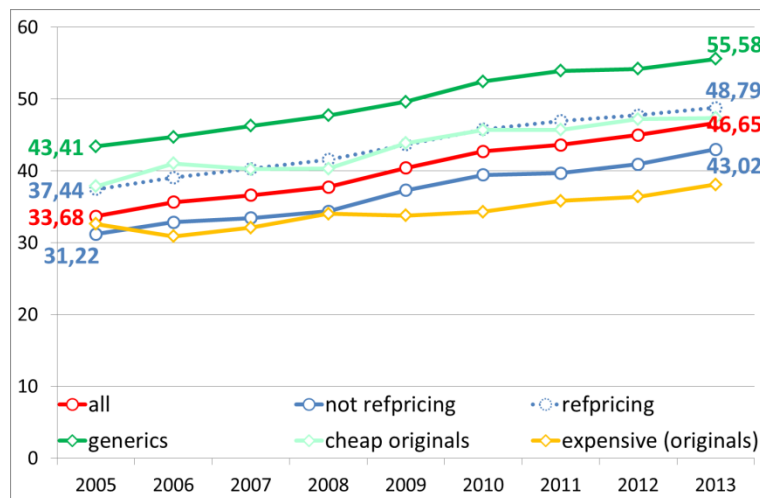
Legende : CI : RIZIVuitgaven (cost insurance) – CP : remgeld (cost patient) – PP : publiekprijs – NB : aantal verpakkingen – DDD : defined daily doses – INN : International Nonproprietary Name (VOS) – CIV : Hoofdstuk IV (a priori controle – attest) – CII : Hoofdstuk II (a posteriori controle).

In de eerste tabel is de grootte « NB » gecorrigeerd voor Factane® (zoals in de vorige nummers).

Geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen

GLOBAL DATA (mio)	CI	CP	PP	NB	DDD	CII		CIV		INN (refpricing)		INN	
						NB	%	NB	%	NB	%(ref)	NB	%(all)
2008	2.610,762	599,144	3.209,906	112,370	4.242,960	5,867	5,2%	17,510	15,6%	3,027	4,5%	3,671	3,3%
2009	2.682,419	588,713	3.271,131	113,951	4.607,252	12,353	10,8%	14,769	13,0%	3,784	5,4%	4,413	3,9%
2010	2.703,519	537,176	3.221,022	109,593	4.759,548	12,856	11,7%	12,275	11,2%	5,920	8,7%	6,605	5,9%
2011	2.753,570	522,191	3.249,410	109,413	4.876,463	13,586	12,4%	11,897	10,9%	7,131	10,3%	7,934	7,1%
2012	2.688,434	514,216	3.173,953	109,436	4.989,715	13,213	12,1%	12,314	11,2%	8,075	11,8%	8,885	8,0%
2013	2.639,729	500,234	3.109,963	109,381	5.106,518	13,057	12,0%	12,344	11,3%	8,484	12,3%	9,234	8,5%
2013/2012	-1,81%	-2,72%	-2,02%	-0,05%	2,34%	-1,18%	-0,84%	0,24%	0,58%	5,07%	4,77%	3,93%	5,54%
2012/2011	-2,37%	-1,53%	-2,32%	0,02%	2,32%	5,43%		8,73%		13,23%		11,98%	
2011/2010	1,85%	-2,79%	0,88%	-0,16%	2,46%	5,68%		0,67%		20,46%		20,12%	
201212	219,047	41,293	258,013	9,036	410,898	1,158	12,8%	0,926	10,2%	0,768	12,4%	0,713	8,5%
201301	228,995	43,821	270,393	9,501	438,186	1,173	12,3%	0,939	9,9%	0,830	12,7%	0,772	8,7%
201302	209,071	40,093	246,926	8,724	397,961	1,082	12,4%	0,846	9,7%	0,773	12,8%	0,721	8,9%
201303	225,320	42,724	265,684	9,268	426,741	1,127	12,2%	0,919	9,9%	0,803	12,6%	0,744	8,7%
201304	216,867	40,977	255,552	8,940	423,311	1,064	11,9%	0,894	10,0%	0,744	12,2%	0,690	8,3%
201305	225,823	42,583	266,015	9,339	445,605	1,114	11,9%	0,935	10,0%	0,781	12,1%	0,725	8,4%
201306	216,067	40,397	254,188	8,862	423,541	1,031	11,6%	0,896	10,1%	0,731	12,0%	0,676	8,2%
201307	215,615	39,367	252,742	8,684	419,022	0,984	11,3%	0,899	10,4%	0,692	11,7%	0,646	8,0%
201308	199,129	36,513	233,548	8,021	393,097	0,894	11,1%	0,843	10,5%	0,635	11,6%	0,590	7,9%
201309	209,882	39,787	247,124	8,745	408,831	0,998	11,4%	1,109	12,7%	0,734	12,2%	0,662	8,4%
201310	240,737	48,869	285,857	10,542	460,021	1,158	11,0%	1,923	18,2%	0,880	12,3%	0,756	8,3%
201311	216,178	41,274	254,743	9,086	418,355	1,096	12,1%	1,198	13,2%	0,776	12,4%	0,699	8,5%

Op deze grafiek zien we de evolutie van de gemiddelde verpakkingsomvang volgens de verdeling van de terugbetaalde geneesmiddelen op de laatste bladzijde van deze IPhEB Monthly, en ze dezelfde periode als de tabelhierboven.

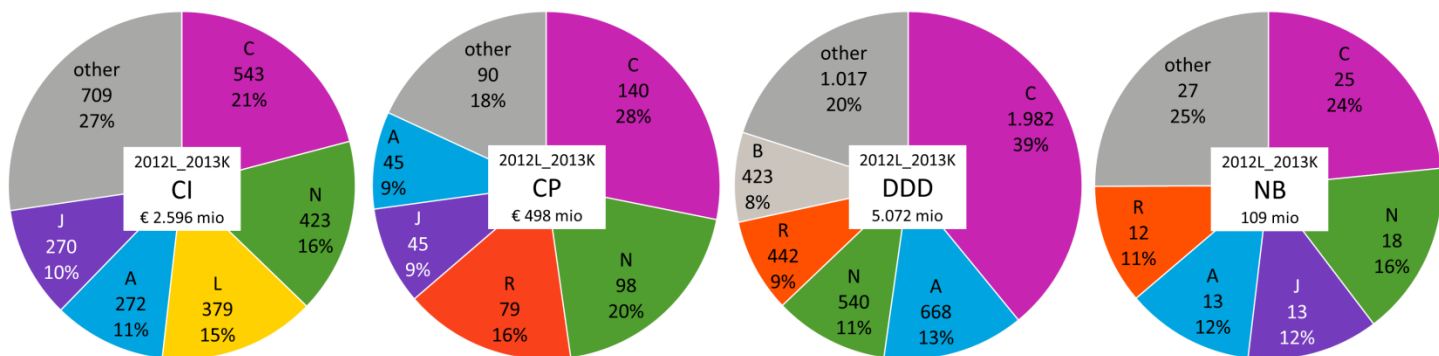

De algemene referentie staat in het rood, de evolutie van de gemiddelde verpakkingsomvang voor het geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen (all). De volle blauwe lijn tekent de evolutie van de gemiddelde verpakkingsomvang buiten de referentierugbetaling (not refpricing), en de blauwe stippellijn die binnen de referentierugbetaling (refpricing), waar de verpakkingen gemiddeld groter zijn dan erbuiten.

Binnen de referentierugbetaling is er onderscheid tussen generieken en kopieën (generics, in het groen), goedkope originelen (cheap originals, in het lichtgroen) en dure (expensive – in het geel) die noodzakelijk origineel zijn. Qua omvang, lijken de « cheap originals » op de gemiddelde verpakkingen van de referentierugbetaling, zijn de generieken gemiddeld groter, en de dure originelen kleiner. Sinds 2009, zijn dat zelfs de kleinste verpakkingen. Hun prijzen worden niet afgestemd op die van de generieken, en hun gamma wordt niet aangevuld met grote verpakkingen.

Veranderingen in de ATC- hoofdklassen

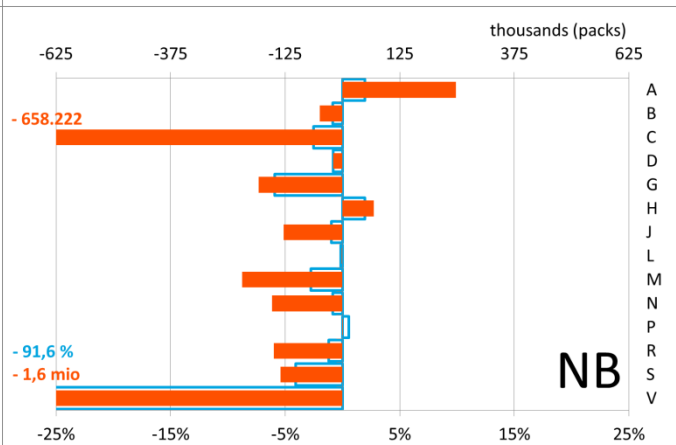
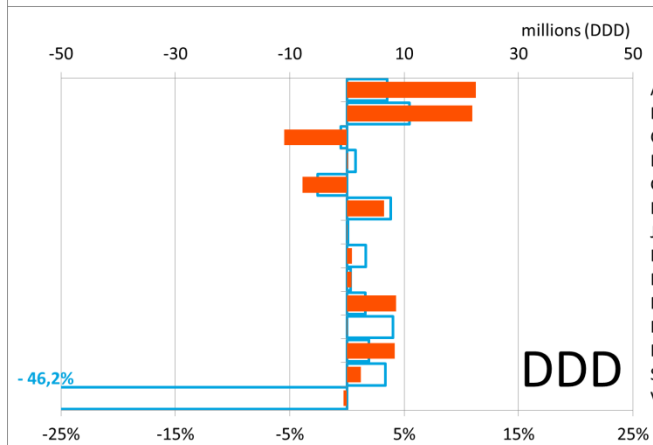
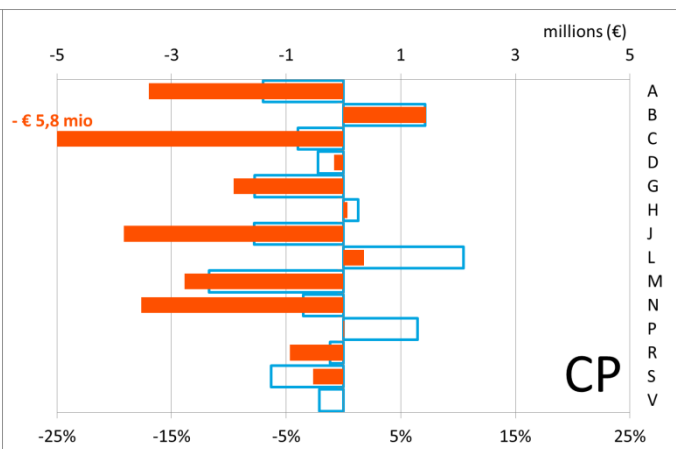
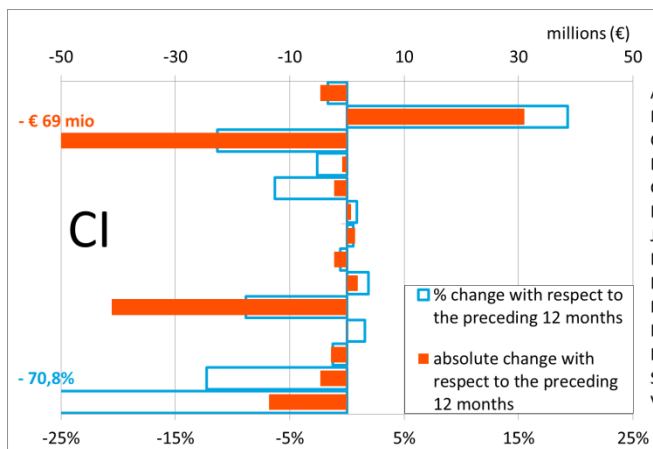
A	TRACTUS GASTRO-INTESTINAL ET METABOLISME
B	SANG ET SYSTEME HEMATOPOIETIQUE
C	SYSTEME CARDIO-VASCULAIRE
D	PREPARATIONS DERMATOLOGIQUES
G	SYSTEME URO-GENITAL ET HORMONES SEXUELLES
H	HORMONES SYSTEMIQUES, SAUF LES HORMONES SEXUELLES
J	ANTI-INFECTIEUX A USAGE SYSTEMIQUE
L	CYTOSTATIQUES, AGENTS IMMUNOMODULATEURS
M	SYSTEME SQUELETTIQUE ET MUSCULAIRE
N	SYSTEME NERVEUX CENTRAL
P	ANTIPARASITAIRES, INSECTICIDES ET REPELLANTS
R	SYSTEME RESPIRATOIRE
S	ORGANES SENSORIELS
V	DIVERS

Deze taarten laten de verdeling zien over de ATC-hoofdklassen (december 2012 – november 2013). Voor elk van de parameters zijn de 5 belangrijkste klassen weergegeven. In vergelijking met vorige maand is er niets aan de vorm van de taarten of hun spieën gewijzigd, maar we zien wel dalingen van de uitgaven, CI (- € 6 mio) en CP (- € 2 mio).

De wijzigingen op het niveau van de ATC-hoofdklassen in vergelijking met de twaalf maanden die voorafgingen aan de periode waarop de taarten betrekking hebben, zijn weergegeven in de grafieken hieronder, relatieve wijzigingen door blauwe kaders, absolute wijzigingen door volle rechthoeken.

Globaal gezien daalt de CI, met aanzienlijke dalingen van de uitgaven in de klassen C en N (nieuwe generieken !), en ondanks een stijging in de klasse B (nieuwe antithrombotica !).

De CP daalt ook, en zeer aanzienlijk (-5,8 mio euro) binnen de klasse C, zelfs al komt het relatieve belang (-4%) van de daling overeen met de gemiddelde daling. Zoals we dat vroeger ook zagen, is er een sterke daling van de CP in de klasse J, ondanks een stijging van de CI.

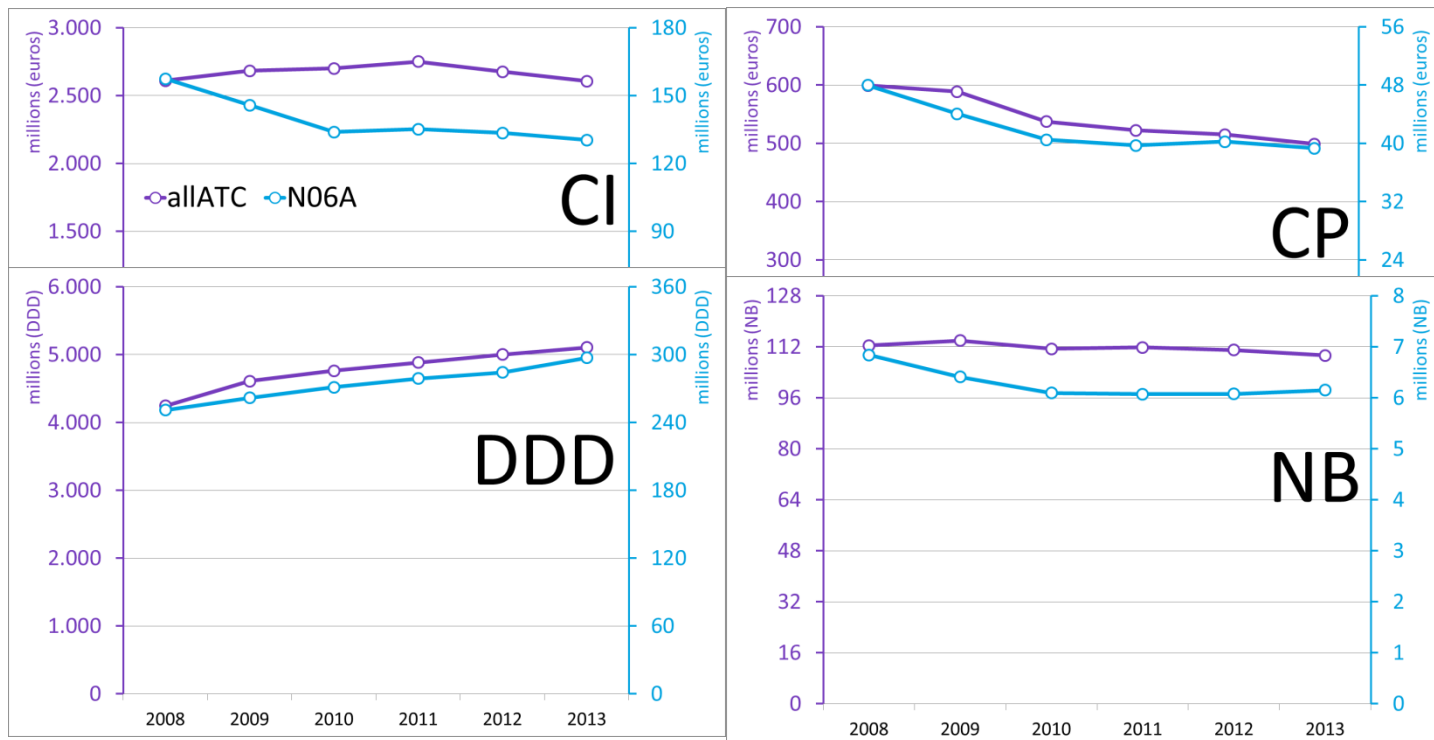
Voor de DDD blijft de « balans » positief met aanzienlijke absolute stijgingen in de klasse A (PPI en antidiabetica) en B (antithrombotica). En naast de daling in de klasse G (orale contraceptiva), stellen we ook een daling vast van het verbruik in de klasse C. Ze situeert zich in de deelklasse C01 (cardiaca), C03 (diuretica), en C07 (bêta-blokkers).

De daling van het aantal verpakkingen (NB) is vrij algemeen, maar we zien toch stijgingen in de klassen A (PPI en antidiabetica) en H (schildklier therapeutica).

ZOOM op de antidepressiva (N06A)

De antidepressiva vormen een klasse geneesmiddelen die vaak de media halen, vaak met de alarmistische boodschap die suggereert dat het aandeel van de antidepressivagebruikers in onze maatschappij groeit. Precies twee jaar geleden was de ZOOM van de IPhEB Monthly ook gericht op de antidepressiva (IPhEB Monthly van februari 2012 met de gegevens tot en met november 2011, te raadplegen op http://www.ipheb.be/cariboost_files/IPhEB_20Monthly_20-20november_202011.pdf). En nu maken we weer de balans op.

Zoals de vorige keer beginnen we ook nu met de vergelijking van de evolutie van de antidepressiva (blauw – ijk op de rechter verticale as) en van het geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen (paars – ijk op de linker verticale as). De grafieken hieronder vertolken de jaarlijkse evolutie van de belangrijkste parameters vanaf 2008. De gegevens van 2013 zijn het resultaat van de gegevens van de elf beschikbare maanden van dat jaar.

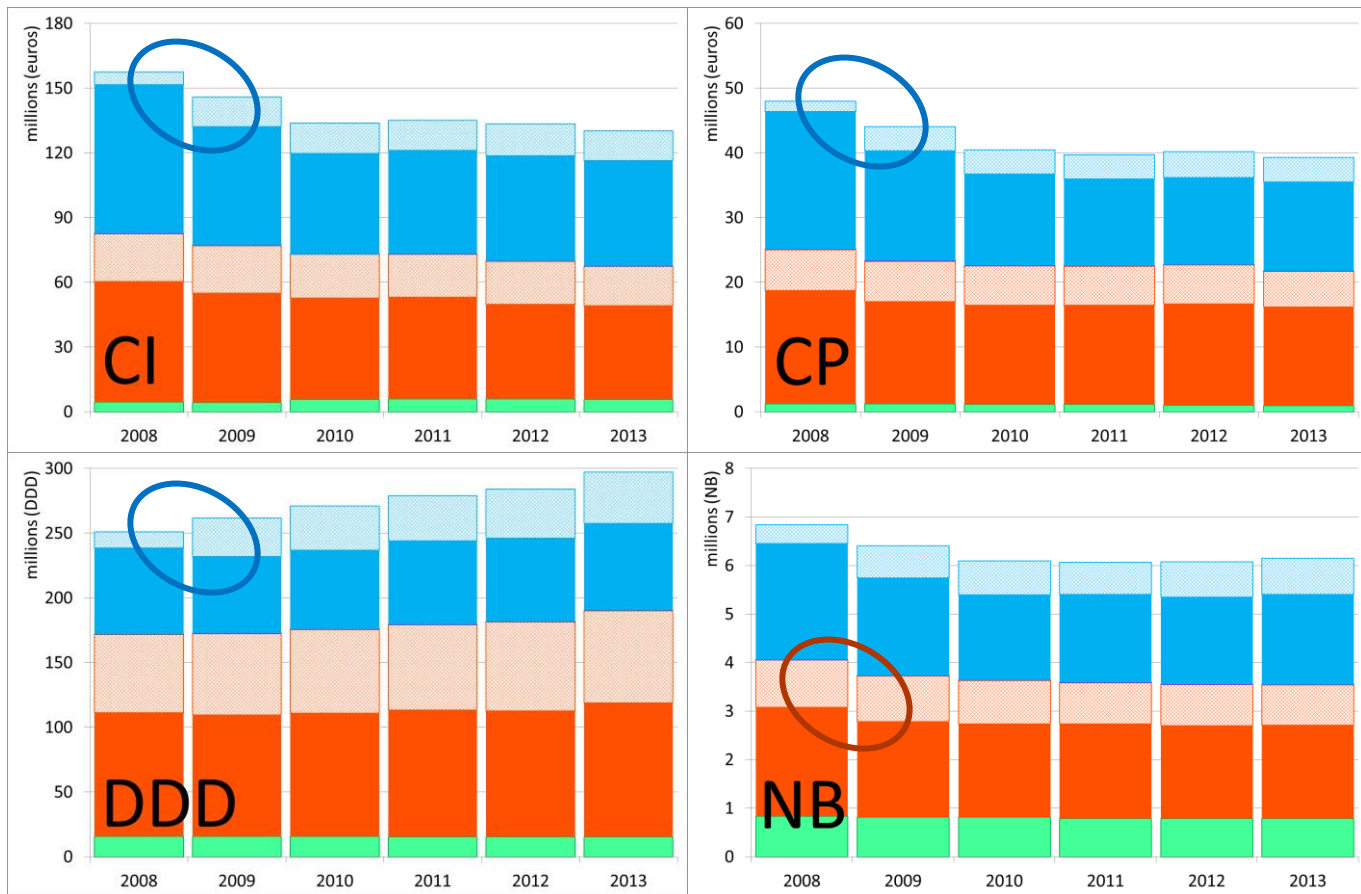

Als we naar deze grafieken kijken, dan zien we dat :

- In 2008 en 2009 daalden de RIZIV-uitgaven (CI – cost insurance) voor antidepressiva fors terwijl de totale CI toenam. Van dan af zien we een parallele evolutie van de globale CI en van de CI voor antidepressiva.
- Verhoudingsgewijs zijn de uitgaven van de patiënten (CP – cost patient) evenveel gedaald voor de antidepressiva als voor het geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen, maar voor de antidepressiva situeert de daling zich meer in het begin van de voorgestelde periode.
- Het verbruik van antidepressiva (in DDD) volgt eveneens het globale verbruik. In de periode 2008-2013, nam het globale verbruik toe met 20,3%, wat overeenkomt met een gemiddelde jaarlijkse groei van 3,8%. Dat van antidepressiva nam toe met 18,5%, hetzij een toename van 3,5% per jaar, gemiddeld.
- De vermindering van het aantal verpakkingen (NB) is veel groter binnen de antidepressiva dan in het geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen, en ze situeert zich vooral in 2008 en 2009, en valt dus samen met de forse dalingen van de kosten (CI en CP).

In deze grafieken en ook in de grafieken die volgen, zien we dat de belangrijkste veranderingen gebeurden in 2008 en 2009 en de conclusies van twee jaar geleden worden bevestigd : de komst van generieken leidt tot de beheersing van de uitgaven op het ogenblik dat nieuwe, dure moleculen verschijnen. We hebben immers al vaker vastgesteld dat de komst van generieken resulteert in een daling van de uitgaven, dat een daling van het volume wordt verklaard door grotere verpakkingen, en dat er een verband is tussen deze fenomenen. Dat geldt ook in de klasse N06A van de antidepressiva, die op haar beurt opgesplitst is in 4 deelklassen (cf. tabel). De grafieken die volgen geven de evolutie weer van de belangrijkste parameters (CI – CP- DDD – NB) met in elke klasse het onderscheid tussen de originele specialiteiten (kleuren van de tabel) en hun generieken (lichtere versie van de corresponderende kleuren).

N06AA	non selective monoamine reuptake inhibitors
N06AB	selective serotonin reuptake inhibitors
N06AG	monoamine oxidase type A inhibitors
N06AX	other antidepressants

De belangrijkste klassen zijn de SSRI (N06AB - oranje) en de « overige » antidepressiva (N06AX - blauw).

N06AB03	fluoxetine
N06AB04	citalopram
N06AB05	paroxetine
N06AB06	sertraline
N06AB08	fluvoxamine
N06AB10	escitalopram

Binnen de SSRI valt de vermindering op van het aantal verpakkingen (NB) in 2009, zonder dat een effect heeft op het aantal DDD. Dit stemt overeen met een verschuiving van verpakkingen van 28 comprimés naar verpakkingen van 56 comprimés voor Sipralexa® (es-citalopram – N06AB10). Es-citalopram is dan ook de belangrijkste molecule binnen de SSRI. Ze vertegenwoordigt er 54% van de CI, 56% van de CP, 40% van de DDD en 46% van de verpakkingen. Het is trouwens ook de enige molecule waarvoor er (nog) geen generieken zijn.

N06AX03	mianserin
N06AX05	trazodone
N06AX11	mirtazapine
N06AX12	bupropion
N06AX16	venlafaxine
N06AX18	reboxetine
N06AX21	duloxetine

N06AA02	imipramine
N06AA04	clomipramine
N06AA09	amitriptyline
N06AA10	nortriptyline
N06AA12	doxepin
N06AA16	dosulepin
N06AA21	maprotiline

Binnen de « overige » antidepressiva, zien we een belangrijke verschuiving naar generieken in 2009, zowel binnen de uitgaven (CI en CP) als binnen het verbruik (DDD). Het gaat hier om de generieken van venlafaxine (N06AX16), waarvan de eerste eind 2008 verschenen. Na de komst van generieken is het belang van venlafaxine erg afgenomen, zowel in de kosten (CI en CP) als in het volume (NB) (cf. tabelletje rechts). En nu is duloxetine (N06AX21 – Cymbalta®) de belangrijkste molecule in de kosten en in het volume, hoewel ze maar in één enkele verpakking, 28 x 60 mg, voorkomt. Duloxetine vertegenwoordigt nu 38% van de CI binnen de « overige » antidepressiva, 40% van de CP en 28% van het aantal verpakkingen. Maar venlafaxine blijft de vaakst afgeleverde molecule binnen de « overige » antidepressiva : ze vertegenwoordigt er op dit ogenblik nog 40% van de DDD, ook al is dit minder dan in 2009 toen venlafaxine nog 44,4% van de DDD vertegenwoordigde. In die periode is het aandeel

venlafaxine : % in "other" antidepressants		
	2008	2013
CI	53%	24%
CP	47%	25%
NB	41%	20%

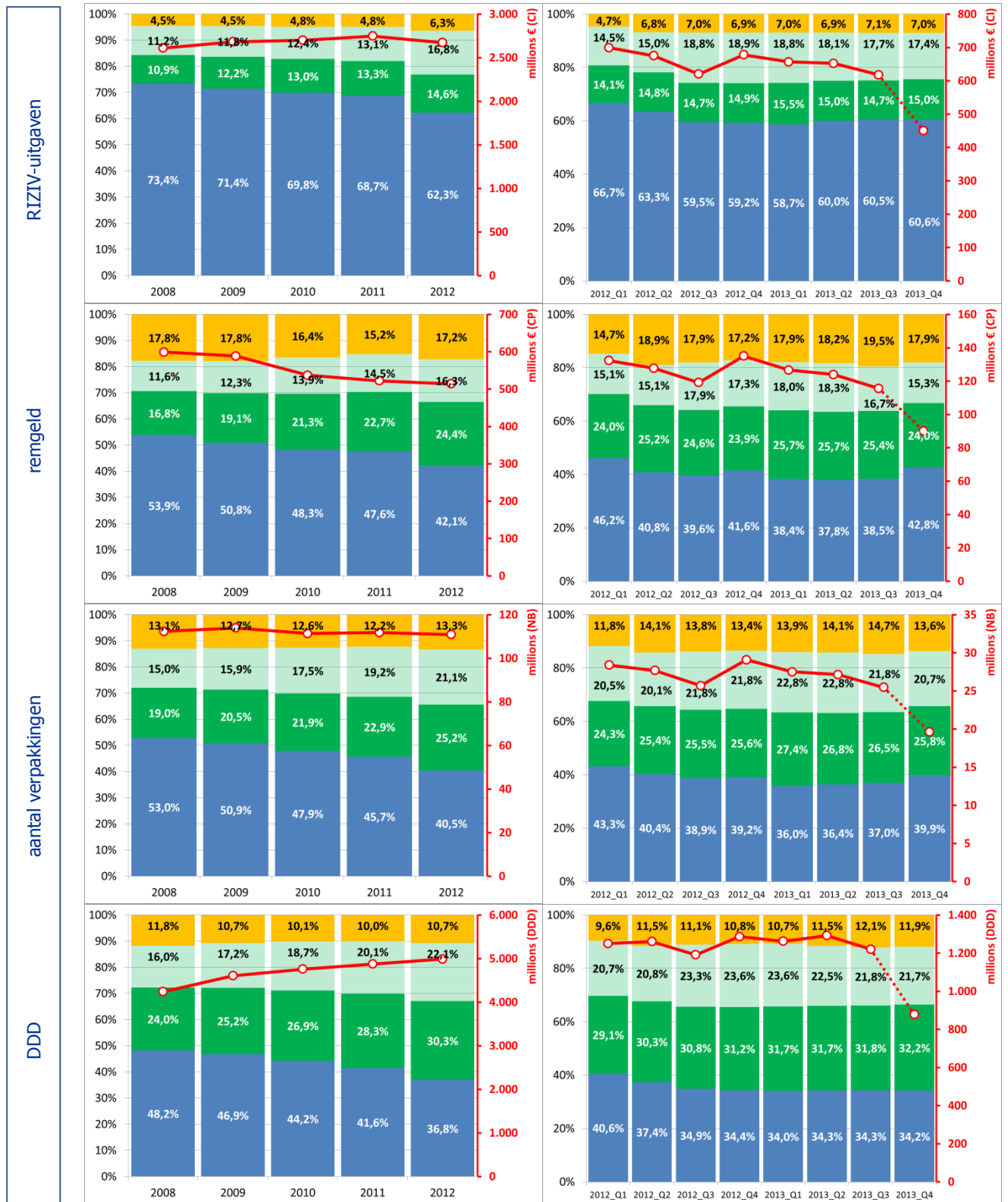
van duloxetine gegroeid van 15,6% in 2009 tot 19% nu. Op basis van de Ifstatgegevens kunnen we niet uitmaken of deze nieuwe geneesmiddelen worden voorgeschreven aan nieuwe patiënten of dat het gaat om patiënten waarvan behandeling met antidepressiva in de loop van de tijd wordt aangepast.

De klasse N02AA van de niet-selectieve monoamine-heropnameremmers (in het groen) bevat heel wat moleculen, maar ze is niet zo belangrijk binnen het geheel van de antidepressiva . Chronologisch gezien gaat het om de oudste antidepressiva , en, zoals te verwachten, zijn deze geneesmiddelen niet duur en dus weinig zichtbaar in de uitgaven (CI et CP). Ze komen voor in kleine verpakkingen en wegen dus relatief zwaarder door in het volume dan in het verbruik (DDD), gezien de antidepressiva die nu het meest worden voorgeschreven over het algemeen voorkomen in grotere verpakkingen.

Tenslotte is er nog moclobemide (N06AG02), de enige molecule in de klasse N06AG van de mao-remmers type A waarvoor er terugbetaalde specialiteiten zijn (Aurorix® en generieken). Ze wordt zo weinig voorgeschreven dat ze, ten opzichte van de andere antidepressiva, niet zichtbaar is in de grafieken.

Referentiet terugbetaling of niet, generieken & kopieën, goedkoop & duur

Legende :

- expensive (% of total)
- cheap originals (% of total)
- generics (% of total)
- not refpricing (% of total)
- total (mio € or mio)

Deze grafieken visualiseren de verdeling van de RIZIV-uitgaven, de uitgaven van de patiënten (remgelden), het aantal verpakkingen en het aantal DDD over de geneesmiddelen buiten de referentiet terugbetaling (not refpricing), of erbinen : generieken of kopieën (generics), originelen waarvan de prijs gelijk is aan de terugbetalingsbasis (cheap originals) of originelen waarvan de prijs hoger is dan de terugbetalingsbasis (expensive). De rode draad geeft de evolutie weer van de corresponderende absolute waarde (geijkt op de rechter verticale as). Links staat de jaarlijkse evolutie sinds de opname van de kleine risico's van de zelfstandigen in de verplichte verzekering, rechts de recente evolutie per kwartaal. Voorlopig is het laatste jaar dat voorgesteld wordt het jaar 2012 (volledig) en het laatste kwartaal dat voorgesteld wordt het vierde kwartaal van 2013, onvolledig.

